

ChristenUnie

Samen de schouders eronder

*VERKIEZINGSPROGRAMMA
2014-2018*

Pijnacker-Nootdorp

10 december 2013

Inhoudsopgave

0. Inleiding	2
1. Bouwen en wonen.....	4
2. Economie en glastuinbouw	
2.1. Economie	5
2.2. Bedrijventerreinen	5
2.3. Glastuinbouw.....	6
3. Mobiliteit	7
4. Groen, water en recreatie	8
5. Onderwijs en jeugdbeleid	
5.1. Onderwijs	9
5.2. Jeugdzorg	10
5.3. Verslavingen en pestgedrag	11
6. Maatschappelijke voorzieningen	
6.1. Algemeen	12
6.2. Zorg voor ouderen en gehandicapten.....	13
6.3. Asiel en inburgering	14
6.4. Sport.....	14
6.5. Cultuur.....	15
7. Publiekszaken	
7.1. Decentralisaties.....	16
7.2. Werk en inkomen.....	16
8. Leefbaarheid en veiligheid	
8.1. Veiligheid	18
8.2. Energie, klimaat en milieu.....	19
9. Bestuur en bedrijfsvoering	
9.1. Gemeentelijke samenwerking.....	20
9.2. Financieel beheer	20

0. Inleiding

ChristenUnie en SGP, partijen van de samenleving

Deze verkiezingen gaan over mensen. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school om de hoek, de wijkverpleegkundige, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat Hij ons aan elkaar heeft gegeven om samen te leven. Wij geloven dat mensen meer zijn dan alleen maar consumenten. Het gaat in het leven om veel meer dan geld en bezittingen. Mensen willen niet alleen maar een betaalbaar huis, maar verlangen ook naar geborgenheid en veiligheid en bovenal naar een zinvol leven. Wij willen niet alleen een baan met salaris, maar ook waardering en mogelijkheden om onze talenten te ontplooiën in dienst van die ander. We willen niet alleen een overheid die op de centjes let, maar ook een samenleving waarin we ruimte krijgen, gehoord worden en waarin zwakkeren beschermd worden.

Wij willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar willen vrijheid om zelf verantwoordelijkheid te nemen en van daaruit eigen keuzes te maken. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

Geef geloof een stem

Wij geloven dat de principes die God ons aanreikt vanuit de Bijbel heilzaam zijn voor de samenleving. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. Het gaat ook over het handelen van mensen in tijden van crisis en het kiezen van de juiste weg daarin. Die weg gaan zal soms betekenen dat het anders moet dan het nu gaat. Dat is misschien niet altijd makkelijk, maar zeker niet vreemd.

De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft voor de toekomst. God heeft mededogen met deze wereld, houdt van ons en heeft een zwak voor het zwakke. Hij nodigt ons uit om in navolging van Jezus Christus die compassie handen en voeten te geven.

Wij geloven dat God dit van ons wil: *recht doen, trouw zijn, en nederig de weg gaan die God van ons vraagt* (Micha 6:8).

De kracht van de samenleving

Wij geloven ook in de kracht van de samenleving, in zorg voor elkaar, in een cruciale rol van gezinnen, in een dienstbare en rechtvaardige overheid, in godsdienstvrijheid, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

De samenleving wordt in de eerste plaats gevormd door burgers zelf - in verbanden als gezinnen, verenigingen en geloofsgemeenschappen - en ook door (maatschappelijke) organisaties, scholen en bedrijven. God heeft ons aan elkaar gegeven. Samen nemen we verantwoordelijkheid, gaan verplichtingen aan en maken de samenleving leefbaar.

Wij geloven dat mensen tot bloei komen wanneer ze echt samen leven en zich verantwoordelijk voelen - voor zichzelf, voor elkaar en voor hun omgeving - en ze dat actief handen en voeten geven.

Wij gaan bij de inrichting van de samenleving niet uit van regels en bureaucratie maar van mensen en hun mogelijkheden. Zij bepalen de kracht van de samenleving. Wij willen bouwen op het inzicht en de vakkundigheid van de verpleegkundige, de leerkracht, de agent en al die andere professionals. Zij staan voor hun taak en zij kunnen die verantwoordelijkheid aan. Daarnaast kunnen we niet zonder de vrijwillige inzet van burgers en bedrijven voor hun medemensen.

Ondertussen moet de samenleving, met name de jeugd onder ons, wel beschermd worden tegen verkeerde verschijnselen die onze vrijheid en ons geluk bedreigen. Daarbij denken wij vooral aan bestrijding van criminaliteit, inclusief prostitutie en drugshandel, en aan de ontmoediging van pestgedrag en diverse vormen van verslaving. Hier heeft de overheid primair een taak.

Als u deze uitdagingen voor Pijnacker-Nootdorp onderschrijft en u zich kunt vinden in ons programma, roepen we u dringend op om tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 uw stem uit te brengen op één van de kandidaten van onze lijst. Met uw steun verwerven wij meer zetels en kunnen wij een krachtiger geluid laten horen in de gemeenteraad.

Kandidatenlijst:

1. Rob van der Welle, Pijnacker (ChristenUnie)
2. Cock Weerheim, Pijnacker (SGP)
3. Rien Kaptein, Pijnacker (ChristenUnie)
4. Gert Korteweg, Nootdorp (ChristenUnie)
5. Kees Weerheim, Klein Koningshof te Pijnacker (SGP)
6. Joyce de Haan – Kerssies, Nootdorp (ChristenUnie)
7. Sander de Vree, Delfgauw (SGP)
8. Peter van Bokhoven, Delfgauw (SGP)
9. Anthonie Slingerland, Pijnacker (SGP)
10. Jan Vincenten, Pijnacker (ChristenUnie)
11. Oscar Kuipers, Nootdorp (SGP)
12. Frank Lekkerkerk, Pijnacker (SGP)

1. Bouwen en wonen

Het ruimtelijk beleid moet mede ten dienste staan van de opdracht aan de mensen om als rentmeester de aarde op een verantwoorde wijze te ontwikkelen en te beheren. Keuzes die we nu maken hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De gemeente zal duidelijk keuzes moeten maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar burgers bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

Wij zijn voorstander van levensloopbestendige woningen en wijken, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving worden zoveel mogelijk weggenomen.

Sinds 2013 is het voor jongeren binnen onze gemeente mogelijk om een starterslening af te sluiten, wij vinden dit een goede zaak, de doorstroming op de huizenmarkt kan hierdoor bevorderd worden.

Wij streven naar klimaat-neutrale woningen en toepassing van duurzame materialen.

Woningcorporaties dienen zorg te dragen voor voldoende sociale huurwoningen. Zij spelen nu ook een rol op de koopmarkt door verkoop van huurwoningen. Het zou goed zijn wanneer dit gebeurt in de vorm van "sociale koop", waarbij woningcorporaties medeverantwoordelijk blijven voor beheer en de woningen uiteindelijk ook weer terugkopen.

Concrete voorstellen

- Bij het wijzigen van bestemmingsplannen zorgen voor betrokkenheid van onderaf en draagvlak creëren.
- Bevorderen van duurzaam en energieneutraal bouwen.
- Bij nieuwbouw van bedrijven en woningen eerst kijken naar mogelijkheden voor inbreiding en herstructurering; onze woonkernen moeten daarbij wel zoveel mogelijk het dorpse karakter behouden.
- Bij de inrichting van Ackerswoude en Tuindershof goed inspelen op wijzigingen in de woningbehoefte.
- In het welstandsbeleid onnodige beperkingen voor burgers en bedrijven voorkomen.
- Streven naar meer levensloopbestendige woningen en seniorenwoningen, vooral voor burgers die thuis verzorging nodig hebben.
- Voldoende woningen voor jongeren.
- Het gebruik van startersleningen aanmoedigen.
- Goede samenwerking met woningcorporaties inzake de sociale woningmarkt.

2. Economie en glastuinbouw

2.1. Economie

Nederland zit in een stevige recessie. Veel ondernemers zitten in zwaar weer en het aantal faillissementen is hoog. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. Dit betekent meer ruimte, minder regels en meer kansen voor ondernemers, vooral in het midden- en kleinbedrijf (MKB).

Naast afnemende bedrijvigheid en toenemende werkloosheid biedt de crisis ook kansen om tot een meer duurzame economie te komen. De eeuwige drang naar meer heeft ons uiteindelijk minder gebracht, dat zien we nu terug in de crisis. We moeten van consumeren naar consuminderen, van 'meer' naar 'genoeg', van kwantiteit naar kwaliteit. Dat is onze opdracht als rentmeesters van Gods schepping. Werk is daarbij geen doel in zichzelf, maar richt zich op een bijdrage aan de maatschappij en het verwerven van voldoende inkomen.

Elke gemeente mag nu zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Wij zien dat als een verdere stap richting een 24-uurs economie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag.

Bovendien zien we door de zondag-openstelling van grotere winkelbedrijven dat veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen. Wij zijn daarom tegen de verruimde zondagopenstelling van winkels. Als gemeentelijke overheid kunnen we de inzet van eigen personeel op zondag zoveel mogelijk voorkomen.

Concrete voorstellen

- De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt, op zowel de korte als op de middellange termijn.
- Alle inzet is gericht op het aantrekken van toekomstgerichte werkgelegenheid.
- Gemeentelijke opdrachten zoveel mogelijk plaatselijk aanbesteden.
- Een opgebroken straat is voor het midden- en kleinbedrijf uitermate hinderlijk. De gemeente zorgt ervoor dat eventuele overlast zo kort mogelijk is en dat werkzaamheden aan riolering en andere leidingen zoveel mogelijk gecombineerd worden.
- Regeldruk voor bedrijven verminderen.
- Voldoende parkeergelegenheid ten behoeve van de horeca.
- Ruime openingstijden van parkeergarages ten behoeve van winkels en horeca.

2.2. Bedrijventerreinen

Ten behoeve van de lokale en regionale werkgelegenheid is een actief vestigingsbeleid voor bedrijven nodig. Dit geldt met name voor de nieuwe bedrijventerreinen Heron en Boezem Oost, in het kader van het samenwerkingsverband Businesspark Haaglanden.

Waar gaan wij voor:

- Goede samenwerking tussen ondernemers op een bedrijventerrein, bijvoorbeeld door een zgn. parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.
- Bedrijventerreinen hebben goede faciliteiten (breedbandinternet, parkmanagement, gezamenlijke parkeeroplossingen).
- Bedrijfsterreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer.

2.3. Glastuinbouw

De glastuinbouw is een belangrijke bedrijfstak in onze gemeente. Dit zowel op het gebied van groenten als van bloemen en planten. Daarbij functioneert de tuinbouwsector vrijwel zonder Europese subsidies. De innovatiekracht in deze sector ligt op een zeer hoog niveau en dit moet zo blijven.

Concrete voorstellen

- De glastuinbouw moet geconcentreerd blijven in samenhangende clusters; het huidige areaal moet zoveel mogelijk intact blijven.
- Binnen clusters glastuinbouw wordt ruimte geboden voor innovatie, zoals opslag van koude en warmte, recyclen van gietwater, nieuwe verlichtingsconcepten, etc.
- De gemeente stimuleert met name tuinbouwbedrijven om een windturbine te plaatsen. Omwonenden die hinder ondervinden, zouden kunnen delen in de opbrengst. Dit vergroot het draagvlak.
- Goede samenwerking met andere gemeenten binnen de Greenport Westland-Oostland.
- Illegaliteit op de arbeidsmarkt (met name in de glastuinbouw) zoveel mogelijk bestrijden.

3. Mobiliteit

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is essentieel om samen te kunnen leven en werken. Mobiliteit is bewegingsvrijheid, maar wij willen dat de groeiende mobiliteit niet teveel ten koste gaat van onze leefomgeving. We kiezen daarom voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten: auto, openbaar vervoer en fiets bij het personenvervoer, spoor en weg bij het goederenvervoer. Ter wille van de leefbaarheid zijn wij geen voorstander van verdere grootschalige aanleg van doorgaande wegen, tenzij het echt noodzakelijk is. Nieuwe wegen, zoals de N470 langs Pijnacker en Delfgauw, en de Hofweg en Braslaan rond Nootdorp, hebben ervoor gezorgd dat het autoverkeer binnen de woonkernen beperkt blijft. De geplande oostelijke randweg bij Pijnacker en de aansluiting van de Komkommerweg op de N470 zullen eveneens hieraan bijdragen. De fiets vormt een uitermate belangrijk vervoermiddel voor de korte-afstandsmobiliteit. Fietsen is goedkoop, gezond en vrijwel niet milieubelastend. Dit betekent dat de gemeente veel aandacht moet besteden aan aanleg en onderhoud van fietspaden en fietsenstallingen. Verder moet het openbaar vervoer op peil blijven en zo mogelijk verbeterd worden. Dit geldt in het bijzonder voor voorzieningen t.b.v. ouderen en gehandicapten, zoals de buurtbus en de regiotaxi.

Concrete voorstellen

- Geen nieuwe doorgaande weg tussen Pijnacker en Nootdorp.
- Wél goed onderhoud van bestaande doorgaande wegen, zonodig met uitbreiding van het aantal rijstroken (bijvoorbeeld: N470 nabij Delfgauw, Hofweg nabij A12).
- Bij nieuwbouwwijken en herstructureringen wordt gezorgd voor een goede infrastructuur voor fietsen, zodat het fietsen wordt bevorderd en automobieliteit wordt teruggedrongen.
- Geen overbodige verkeersdrempels, zodat woonwijken goed bereikbaar blijven voor hulpdiensten.
- De bereikbaarheid van openbare voorzieningen, zoals ziekenhuizen, zorgcentra en scholen wordt bevorderd.
- Bus- en tramhaltes zijn toegankelijk voor ouderen en gehandicapten.
- Het openbaar vervoer wordt gepromoot: bijvoorbeeld door informatie op stadsplattegronden, in de stadsgids, op de internetsite van de gemeente, etc.
- Bij de randstadrail-stations en bij winkelcentra zijn voldoende parkeerplaatsen en fietsenstallingen.
- Inzake de besluitvorming over het openbaar vervoer in onze regio aandringen op goede inspraak-mogelijkheden.
- Grotere vrachtwagens worden bij voorkeur geweerd uit het centrum en van landelijke wegen.
- De gemeente werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen.

4. Groen, water en recreatie

Wij behoren zorgvuldig om te gaan met de natuur. Gods goede schepping moeten we bouwen en bewaren.

Het groen – bomen, struiken, parken en perken – bevordert de leefbaarheid van de gemeente. Het gericht inzetten van beplanting maakt het mogelijk om energie te besparen, de geluids-overlast te beperken en de luchtkwaliteit te verbeteren.

Bij de inrichting van de openbare ruimte worden de aspecten van verkeersveiligheid en sociale veiligheid in voldoende mate meegenomen, zodat onoverzichtelijke en onveilige situaties worden voorkomen.

Water wordt een steeds belangrijker onderwerp voor gemeentelijk beleid. De overheid is verplicht een Waterplan op te stellen. Watersystemen en problemen van wateroverlast of verdroging houden doorgaans niet op bij een gemeentegrens, overleg met het waterschap (Hoogheemraadschap Delfland) en met omliggende gemeenten is daarom noodzakelijk.

Wat recreatie betreft bestaat de gemeentelijk taak vooral uit het scheppen van goede randvoorwaarden, ook in samenwerking met de ons omringende gemeenten (zoals bij de Groenblauwe slinger en de Dobbepas het geval is). De gemeente dient in te grijpen als de recreatieve functie van groenvoorzieningen in het gedrang komt, zoals nu bij de homo-ontmoetingsplaats in het recreatiegebied tussen Oude Leede en de A13.

Wij staan open voor evenementen die de sociale cohesie bevorderen. Wèl zijn duidelijke spelregels nodig, onder andere om overlast voor omwonenden te voorkomen.

Concrete voorstellen

- Door een groenplan voorzien in het planten en onderhouden van een brede variatie in bomen en planten.
- De toepassingsmogelijkheden van “technisch groen” inventariseren, d.w.z. het plaatsen van bomen, struiken en groenwallen om daarmee het fijnstof te reduceren en tevens een groene, prettige leefomgeving te creëren.
- Bij de inrichting van de Groenzoom zorgen voor een goede combinatie van natuurbehoud en recreatieve functie.
- Het grond- en oppervlaktewater zuiver houden. Voor grootschalige evenementen uitwijken naar terreinen buiten de bebouwde kom (Groene Wijdte, Dobbepas, etc.).
- De eindtijd voor geluidsoverlast bij buitenevenementen op 24:00 uur stellen.
- Controle en handhaving ter voorkoming van zedeloos gedrag in recreatie-terreinen,.

5. Onderwijs en jeugdbeleid

5.1. Onderwijs

Ouders zijn en blijven primair verantwoordelijk voor hun kinderen. We vinden het belangrijk dat ouders moeten kunnen blijven kiezen voor scholen die in het verlengde liggen van de opvoeding thuis.

De school is een belangrijke gespreks- en samenwerkingspartner van de gemeente, bijvoorbeeld bij passend onderwijs, jeugdzorg, leerplicht, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Ook heeft de school een belangrijke rol in het versterken van de kracht van de samenleving, door de rol die ze heeft als het gaat om burgerschapsvorming en sociale integratie.

Passend onderwijs en jeugdbeleid

De gemeente en het onderwijs raken elkaar op een aantal vlakken bij de veranderingen in het passend onderwijs en de jeugdzorg. Er ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor een samenhangende onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jongeren (waar- onder passend onderwijs). Juist in deze tijden met krimpende budgetten is het belangrijk om geen dingen “dubbel” te doen. Samen kan er aan gewerkt worden om het beroep op zwaardere en duurdere jeugdzorg en extra doorverwijzingen naar het speciaal onderwijs te voorkomen. Dat betekent een duidelijke visie op het gemeentelijk zorgnetwerk en de plek/rol van de scholen daarin. Daarbij willen wij een aanpak waarbij het gezin centraal staat. Alleen als we het gezin en de omgeving erbij betrekken en zoveel mogelijk verantwoordelijkheid laten nemen, kan een goede oplossing worden gevonden (zie verder par. 5.2).

Leerlingenvervoer

Wij zijn voor het behoud van de vergoeding van het leerlingenvervoer voor ouders die hun kinderen naar een school van hun keuze sturen. Uiteraard mag van ouders, naar draagkracht, een eigen bijdrage gevraagd worden. Zo zorgen we ervoor dat keuzevrijheid in het onderwijs, dat zo'n belangrijk onderdeel van de opvoeding is, ook aanwezig is voor minder draagkrachtige ouders.

Kinderopvang

Een goed toezicht op kinderopvanginstellingen door de GGD vinden wij belangrijk. De overheid wil ook ruimte blijven bieden aan en hindernissen wegnemen voor identiteitsgebonden kinderopvang, zodat ouders opvang kunnen kiezen in het verlengde van de opvoeding thuis.

Concrete voorstellen

- Bij onderwijshuisvesting moet aandacht zijn voor het binnenklimaat van scholen, de speelruimte in en rond de school, de duurzaamheid van de gebouwen, de fysieke plek en sociale rol van de school(gebouwen) in de wijk.
- De onderwijsgebouwen zodanig inrichten dat tegemoet gekomen kan worden aan een toenemende diversiteit van leerlingen, als gevolg van passend onderwijs.
- Geen inmenging van de gemeente in de inhoud van het onderwijs.

- De huidige vergoeding voor het leerlingenvervoer van kinderen naar scholen naar speciaal (basis) onderwijs wordt gehandhaafd.
- Er vindt actieve handhaving van de leerplicht en andere vormen van verzuim plaats, zodat kinderen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden.
- Stimuleer de samenwerking tussen scholen en andere instanties die betrokken zijn bij de zorg voor jongeren (CJG, Jeugdzorg). De drempel om advies/hulp te vragen wordt daardoor vaak lager. Stimuleer daarbij een integrale gezinsaanpak.
- Samenwerken met scholen voor voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs om te voorkomen dat iemand zonder startkwalificatie de school verlaat.

5.2. Jeugdzorg

In de komende periode worden taken op het gebied van jeugdzorg van de provincie overgeheveld naar de gemeente. De voorbereiding daarop is in volle gang. Deze decentralisatie gaat gepaard met een forse bezuiniging op het oorspronkelijke budget.

Er bestaat een gevaar dat deze transitie zich vooral zal richten op het verschuiven van bestuurlijke verantwoordelijkheid, maar het moet om de inhoud gaan. De zorg moet dicht bij het kind en in betere samenhang met zijn/haar omgeving worden geregeld. De continuïteit van de zorg moet gewaarborgd blijven en het aanbod moet vernieuwd en verbeterd worden.

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente daarbij keuzevrijheid aanbiedt aan zorgvragers, waardoor rekening gehouden wordt met de levensovertuiging van ouders en jongeren. Hierbij betrokken ouders moeten zoveel mogelijk worden ondersteund, zonder dat alle hulp direct door anderen wordt overgenomen. Daarom wordt met behulp van het sociale netwerk eerst een plan van aanpak opgesteld, waarbij de eigen kracht van het gezin zoveel mogelijk wordt versterkt. Dit kan voorkómen dat kinderen uit huis worden geplaatst. Dat vraagt van de professional een meer coachende houding. In elk gezin dat hulp nodig heeft, wordt gewerkt met één plan en is één hulpverlener eerste aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de zorgcoördinatie.

Om een samenhangende en integrale visie op de preventie van problemen en het begeleiden van kinderen en jongeren naar zorg, hulpverlening en werk te garanderen, wordt de decentralisatie van de jeugdzorg gekoppeld aan de andere taken die vanuit het Rijk naar de gemeenten worden overgeheveld: de decentralisatie van de AWBZ en de Participatiewet. Dit biedt ook de kans om de jeugdzorg op een soepele manier te laten overgaan in volwassenenzorg.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), dat een belangrijke rol speelt in de jeugdzorg, zal zich verder moeten ontwikkelen naar een netwerkorganisatie. Dat betekent dat naast de reeds bestaande taken als het signaleren van problemen bij kinderen en gezinnen, het geven van advies en voorlichting, het centrum ook de taak krijgt om tijdig door te verwijzen naar de juiste hulpverlening. Dat vraagt van het centrum een strakke aansturing onder regie van de gemeente, waarbij generalisten zoveel mogelijk de nodige zorg bieden en indien nodig, tijdig doorverwijzen naar de juiste tweedelijns zorg.

Wij willen dat het CJG zo laagdrempelig en klantvriendelijk mogelijk is.

Het is belangrijk dat de gemeente niet alleen zorg draagt voor het weghalen van schotten en drempels tussen de verschillende vormen van zorg en/of zorgaanbieders, maar ook voor een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg. Wij hanteren als regel: één kind/gezin = één plan/regisseur.

In het kader van preventief gezondheidsbeleid en het zo vroegtijdig signaleren van problemen is een goede en effectieve opzet van de jeugdgezondheidszorg van groot belang. Daarbij is het belangrijk dat consultatiebureaus en schoolartsen zich niet alleen richten op de fysieke gezondheid van de jeugd, maar ook de sociale omgeving van het kind of de jongere kennen. De jeugdgezondheidszorg moet naadloos verbonden zijn met het Centrum voor Jeugd & Gezin. Daar waar hulp bij de opvoeding en/of extra ondersteuning nodig is, wordt allereerst bekeken in hoeverre de 'eigen omgeving' hierin een rol kan spelen.

Concrete voorstellen

- Kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen worden intensief betrokken bij het tot stand komen van gemeentelijk beleid bij de decentralisatie van de jeugdzorg.
- De gemeente zet in op een daadwerkelijke transformatie: zoveel mogelijk ondersteunen in de natuurlijke context van een jongere, eventueel in een pleeggezin, en zo weinig mogelijk in instellingen waarin jongeren langdurig verblijven.
- De gemeente respecteert de achtergrond van de cliënt waar het gaat om de levens-overtuiging van ouders en jongeren.
- Kinderen met leer- en ontwikkelingsachterstand intensief begeleiden (voor- en vroeg-schoolse educatie en schakelklas).
- Opvoedkundige problemen van leerlingen vroeg signaleren via o.a. een zorgadviesteam en hulp bieden via o.a. schoolmaatschappelijk werk, en zo nodig een gezinscoach.
- Voldoende accommodatie voor de opvang van 12- tot 16-jarigen en 16+ jongeren realiseren, jeugdvoorzieningen van sportclubs en sport- en ontmoetingsplekken op straat.

5.3. Verslavingen en pestgedrag

Verslaving aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken wordt gezien als bedreiging voor de volksgezondheid en het algemeen welzijn, dit betreft met name onze jeugd. De gemeente gaat verslavingen tegen door het nemen van preventieve maatregelen en actieve bestrijding. Naast sportverenigingen kunnen ook kerken en andere maatschappelijke instellingen zoals scholen een rol spelen in bewustwording en het voorkomen van gezondheidsproblemen als gevolg van een ongezonde levensstijl. Zo moet er gekeken worden hoe alcoholgebruik in sportkantines teruggedrongen kan worden. Wij zijn tegen gokhallen en zullen niet meewerken aan vergunningen voor dergelijke locaties.

De kwalijke gevolgen van pestgedrag onder de jeugd zouden meer aandacht moeten krijgen. De gemeente kan dit oppakken in samenwerking met de scholen en andere organisaties, zoals de stichting Voorkom.

Concrete voorstellen

- Alcoholgebruik in sportkantines en andere gelegenheden wordt teruggedrongen.
- Controle op alcoholverkoop onder de jeugd, handhaving op de leeftijdsgrens (18 jaar).
- Afspraken maken met de horeca over alcoholmatiging en sluitingstijden.
- Controleren op roken in openbare ruimtes en de horeca.
- Geen vergunningen voor gokhallen, bordelen en coffeeshops.
- Met scholen werken aan goede voorlichting rond de gevaren van alcohol- en drugs-gebruik en roken, en rond de kwalijke gevolgen van pestgedrag.

6. Maatschappelijke voorzieningen

6.1. Algemeen

Onze speciale aandacht gaat uit naar de zwakkeren in de samenleving. Wij willen omzien naar mensen in kwetsbare omstandigheden. Vanuit Bijbelse naastenliefde willen wij hen zorg en ondersteuning of zelfs bescherming bieden en helpen hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Op het gebied van zorg en welzijn verandert er de komende jaren erg veel, zowel voor de gemeente als ook voor burgers en organisaties. Veel zorgtaken die voorheen via het Rijk of de provincie werden geregeld, komen nu onder verantwoordelijkheid van de gemeente, meestal gecombineerd met een fikse bezuiniging vanuit het Rijk op de bijbehorende budgetten. Burgers worden geconfronteerd met het feit dat zij niet meer automatisch recht hebben op voorzieningen, maar dat vooral gekeken wordt wat men zelf kan, al dan niet met behulp van het eigen netwerk.

Wij zijn bereid mee te werken aan deze decentralisaties van taken naar gemeenten en aan de transformatie van overheidszorg naar meer zelfredzaamheid en samen-redzaamheid, maar niet zonder kritisch te zijn op de manier waarop dit plaatsvindt.

Zorg moet dichterbij de mensen, informeler, integraler, en met meer maatwerk.

De lokale overheid kan het beste zorgvragen samenbrengen met andere voorzieningen, zoals thuiszorg, vervoer, onderwijs of woonzorgcomplexen en levensloopbestendige woningen. Zo kan met behoud van kwaliteit met minder geld meer zorg aan meer mensen worden verleend. Het is belangrijk om de decentralisaties in samenhang te zien. Vaak hebben mensen meerdere problemen. Des te meer een reden om maatwerk te leveren, uitgaande van de persoon en zijn/haar situatie en omgeving. Doel is dat iedereen naar vermogen kan meedoen in de samenleving. Daarbij zal de gemeente vooral een stimulerende en faciliterende rol spelen en een vangnet bieden voor hen die het zelf niet redden.

Vóór alles is inzet op preventie van groot belang. Voorkomen is beter dan genezen. Dit voorkomt niet alleen hoge kosten maar zeker ook onnodig leed voor alle betrokkenen. Elk mens is door God geschapen en te kostbaar om aan zijn of haar lot overgelaten te worden.

Er mag geen tweedeling ontstaan tussen mensen die wel en die niet kunnen meekomen.

Toegang tot zaken als administratieve ondersteuning, schuldhulpverlening, voedselbank en rechtsbijstand moet voor een ieder die dat nodig heeft binnen bereik blijven.

Dit betekent dat er niet veel bezuinigd kan worden op zorg-voorzieningen, mede vanwege de sterk groeiende behoefte. Daarnaast moet ook wel geld beschikbaar blijven voor andere maatschappelijke voorzieningen, zoals sport en cultuur, maar hier zal meer dan voorheen een beroep moeten worden gedaan op particuliere middelen.

6.2. Zorg voor ouderen en gehandicapten

Wij zetten in op het ondersteunen van mantelzorgers en het versterken van informele (wijk)netwerken. Professionals en vrijwilligers moeten samen bepalen hoe de zorg het beste kan worden verleend. Wij pleiten daarom voor een ruim budget voor mantelzorgondersteuning. Zoveel mogelijk willen we hierbij gebruik maken van de diensten van bestaande organisaties. De aangekondigde bezuinigingen op de huishoudelijke hulp leiden er waarschijnlijk toe dat in minder situaties aanspraak gemaakt kan worden op deze voorzieningen. Belangrijk is wel oog te houden voor de signalerende functie die deze voorziening heeft.

Steeds meer mensen met een zware zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Dit betekent onder meer een grote focus op het geschikt maken van voldoende woningen voor ouderen en gehandicapten. De gemeente moet hieromtrent beleid ontwikkelen en ook afspraken daarover maken met woningcorporaties, o.a. over investeringen op het gebied van domotica (huis-automatisering). Er moet aandacht zijn voor het houden van sociale contacten en het tegen- gaan van vereenzaming.

Mensen met een beperking moeten zoveel mogelijk kunnen meedoen aan de samenleving. Een passende dagbesteding is daarvoor een voorwaarde; wij zullen de transformatie in de zorg op dit punt kritisch volgen.

Een eigen bijdrage voor diensten die door of namens de gemeenten worden verricht mag niet ten koste gaan van de bereikbaarheid van de zorg.

Wij willen hergebruik van hulpmiddelen stimuleren. Naast het financiële voordeel is dit ook belangrijk in het kader van duurzaamheid. Ook het delen van dure hulpmiddelen (bijvoorbeeld scooter) is bespreekbaar.

Concrete voorstellen

- Voor een succesvolle transitie in de zorg investeert de gemeente in training van ambtenaren, professionals en vrijwilligers.
- Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor de samenleving, daarom is een gemeentelijk schouderklopje (bijvoorbeeld een bijeenkomst één keer per jaar) gewenst.
- De gemeente maakt effectief gebruik van de oren en ogen, kennis en kunde van professionals voor het signaleren van ondersteuningsbehoeften.
- Optimale keuzevrijheid garanderen, zodat burgers hulp kunnen kiezen bij een organisatie die bij hen past. Voor situaties die niet met mantelzorg zijn te ondersteunen, een passend PGB bieden zodat burgers zelf passende zorgverleners kunnen contracteren.
- De gemeente werkt samen met woningcorporaties om voldoende woningen geschikt te maken voor het zo lang mogelijk thuis wonen van ouderen en gehandicapten.
- Algemene voorzieningen en welzijnsdiensten goed spreiden, zodat deze ook voor de minder mobiele medemens bereikbaar en toegankelijk blijven.
- Werken aan een sluitend zorgpakket en –netwerk, zoals thuiszorg, maaltijdvoorziening, alarmering, voorlichting (voeding, beweging veiligheid) en terminale thuiszorg. De SWOP vervult daarbij in onze gemeente een belangrijke rol.
- Zorg blijven dragen voor toegankelijke hulpverlening, onafhankelijk van het inkomen.
- Voldoende aanbod en bereikbaarheid van eerstelijnsvoorzieningen, met name de huisartsenzorg.
- Voldoende huisvestingsfaciliteiten voor de voedselbank.

6.3. Asiel en inburgering

Asielzoekers die in onze gemeente wonen doen een beroep op gemeentelijke voorzieningen. De gemeente zet zich ervoor in dat er geen asielzoekers tussen wal en schip belanden en op straat terecht komen, met allerlei maatschappelijke problemen als gevolg. De gemeente zet zich in voor de maatschappelijke begeleiding en integratie van inburgeringsplichtige asielgerechtigden. De gemeente stimuleert dat asielgerechtigden duurzaam aan de slag kunnen. Vluchtelingen wordt maatwerk geboden om, aansluitend op hun inburgering, een opleiding-/studie te volgen, een leer/werktraject te doen en/of stage te lopen. De gemeente blijft Breed Welzijn Delft ondersteunen in de maatschappelijke begeleiding van asielgerechtigden.

6.4. Sport

Recreatieve sport kan een positieve bijdrage leveren aan de vorming en gezondheid van de jeugd, aan de volksgezondheid in z'n algemeenheid en aan sociale verbanden. Veel vrijwilligers zijn op dit terrein actief, en ook ouders tonen vaak grote betrokkenheid.

Wij onderkennen de positieve aspecten van sport. Ouderen en gehandicapten verdienen daarbij extra aandacht; niet alleen in het mogelijk maken van sport en beweging, maar ook in het bevorderen van sociale contacten.

De gemeente moet daarom goed in beeld hebben wat de behoeften zijn aan voorzieningen op het gebied van sport en daar een (financiële) meerjarenplanning voor maken. Accommodaties zijn kostbaar en het is van belang dat verenigingen in redelijkheid bijdragen aan exploitatie en onderhoud.

In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende en eerlijke maar ook financieel gedegen wijze te bedienen.

Gebouwen worden zo veel mogelijk multifunctioneel benut, enerzijds om het gebruik te optimaliseren, anderzijds om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, sportverenigingen, kinderopvang, peuterspeelzalen, bibliotheken, muziekscholen, zorginstellingen, etc. te benutten en samenwerking te versterken.

Wij willen ook stimuleren dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten. Verduurzamen van gebouwen is het devies. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen en bij groot onderhoud hiervoor advies inwinnen. Dit stimuleert tevens de werkgelegenheid.

Concrete voorstellen

- In het doelgroepenbeleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken (bijvoorbeeld jeugdsportfonds en participatiefonds).
- Het sportaanbod beter toegankelijk maken voor ouderen en gehandicapten.
- Alcohol, roken en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd.

6.5. Cultuur

Het is goed als mensen elkaar ontmoeten, niet alleen via de sport of andere activiteiten, maar ook via culturele activiteiten.

Primair dienen culturele activiteiten voort te komen uit particulier initiatief, maar de gemeente kan hierbij helpen door oog te hebben voor instellingen/verenigingen, e.d., zeker daar waar ze - door wat voor omstandigheden dan ook - in hun voortbestaan worden bedreigd. Hierbij moet vooral ook aandacht besteed worden aan de positie van minder draagkrachtigen die als gevolg van contributie-verhogingen dreigen af te haken; de gemeente moet hierbij zorgen voor een vangnet-constructie. Verder ondersteunen wij het initiatief van de gemeente om door middel van combinatie-functionarissen de jeugd in onze gemeente meer in verbinding te brengen met sport en met cultuur.

Bibliotheken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, en tevens als ontmoetingsplek voor jong en oud. Toegang tot informatie (ook digitaal) is van belang voor inwoners. Er kunnen ook creatieve, alternatieve haal- en brengsystemen worden ontwikkeld ter versterking of vervanging van het huidige bibliotheekwerk. De mogelijkheden van inzet van vrijwilligers kunnen worden onderzocht.

Cultuur legt ook de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de lokale en regionale geschiedenis vindt zorgvuldig plaats.

Concrete voorstellen

- Wij zijn geen voorstander van een 'automatische' 1% norm van de bouwsom om deze voor kunst te bestemmen. Particuliere initiatieven hebben de voorkeur.
- Sluiting van onze bibliotheken moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

7. Publiekszaken

7.1. Decentralisaties

De komende jaren worden een flink aantal taken van de rijksoverheid en provincie overgebracht (gedecentraliseerd) naar de gemeente: onderdelen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten gaan naar de Wmo, de jeugdzorg gaat van provincies naar gemeenten en met de Participatiewet komt o.a. de sociale werkvoorziening bij de gemeenten. Ook bij het passend onderwijs vindt een stelselwijziging plaats waardoor gemeenten een grotere rol krijgen in de ondersteuning van leerlingen met extra zorgbehoeften. Deze ingezette decentralisaties en transformaties van allerlei vormen van zorg vereisen een zorgvuldige aanpak. Hoewel het decentraliseren van taken naar gemeenten past bij de onze visie, wordt het uitvoeren van de op handen zijnde decentralisaties een zware opgave. De zorg voor de zwakke blijft daarbij voor ons voorop staan. Zorgvuldigheid en zorgzaamheid zijn cruciaal.

Het gaat om grote operaties, die gepaard gaat met forse bezuinigingen. Het is belangrijk om de (financiële) effecten van de stapeling van decentralisaties voor mensen die hier mee te maken hebben goed in beeld te hebben én aandacht te houden voor de financiële posities van onze gemeente. Ook het tempo waarin veranderingen worden doorgevoerd, is een punt van aandacht.

De uitvoering van deze decentralisaties kan mogelijk efficiënter plaatsvinden naarmate er meer samengewerkt wordt met omliggende gemeenten; maar dit mag de kwaliteit van de dienstverlening niet nadelig beïnvloeden.

De overheid moet niet alles zelf of alleen willen doen. Sterker nog, de overheid moet niet overal bij betrokken willen zijn. Loslaten is ook een kunst. Wij spreken liever van overheidsparticipatie dan van burgerparticipatie, al was het alleen maar om bij de overheid een kanteling in denken teweeg te brengen. Een nieuwe manier van samenwerken is extra hard nodig nu er zoveel nieuwe taken op de gemeente afkomen (*zie ook het voorgaande hoofdstuk*).

Als de overheid wel een belangrijke rol heeft in een proces, dan moet de gemeente anderen (burgers, bedrijven, belangenbehartigers en andere betrokkenen) zo vroeg, veel en vaak als mogelijk betrekken bij de vorming en uitvoering van dat beleid. Dat is een voorwaarde voor draagvlak en vruchtbare samenwerking. Een goed voorbeeld hiervan is de Wmo-raad.

7.2. Werk en inkomen

De gemeente heeft een taak als het gaat om het bevorderen van de lokale en regionale werkgelegenheid (zie ook hoofdstuk 2).

Er zijn veel mensen die graag iets voor de maatschappij willen betekenen en graag iets willen doen, het liefst in hun directe woonomgeving. Daarnaast is er veel behoefte aan mensen die zich willen inzetten. Toch blijkt het moeilijk te zijn om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Wij zien meedoen als een kans of een uitdaging. Meedoen moet gestimuleerd worden en waar mogelijk worden beloond.

Het beleid moet erop worden gericht om zoveel mogelijk mensen in staat te stellen om zich te kunnen inzetten voor de samenleving. Het is voor gemeente, bedrijven en andere organisaties en instellingen vanzelfsprekend dat ook mensen met beperkingen de mogelijkheid wordt

geboden om hun talenten in te zetten en die dit ook laten zien door deze mensen in dienst te nemen, bijvoorbeeld door hen een leer-werkstage aan te bieden.

Wij vinden dat voor het verkrijgen van een uitkering een tegenprestatie gevraagd mag worden. De gemeente mag een beroep doen op de inzet van degenen die een uitkering ontvangen. Zij kan activiteiten aanwijzen/aanbieden als leer- en/of werkervaringsplaats of als mogelijkheid voor maatschappelijke activering, zoals bijvoorbeeld groenonderhoud van sportparken, verzamelen van zwerfvuil, ondersteuning in de verzorging van bewoners van verzorgingshuizen of schoonmaakwerk in wijk- of buurtcentra. Wel moet hierbij zoveel mogelijk worden voorkomen dat dit ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen. Het moeten aanvullende taken zijn. Mensen moeten daarbij wel keuzemogelijkheden hebben en ook zelf met voorstellen kunnen komen. Wij vinden dat niemand mag worden gedwongen om werkzaamheden te verrichten die tegen hun geweten of levensovertuiging ingaan. Dit geldt onder meer voor mensen die met een beroep op hun christen-zijn niet op zondag willen werken, maar ook voor trouwambtenaren die niet kunnen meewerken aan het sluiten van homo-huwelijken. Als een goed werkgever dient juist de gemeente rekening te houden met dergelijke gewetensbezwaren.

Burgers die in financiële problemen zijn geraakt kunnen een beroep doen op een bijstands-uitkering en eventueel ook op bijzondere bijstand door de gemeente, volgens de bestaande verordening. Daarbij dient zonodig ook verwezen te worden naar de mogelijkheden tot schuld-hulpverlening.

Concrete voorstellen

- Van iedereen die financieel afhankelijk is van de gemeente worden de (gewijzigde) capaciteiten en beperkingen en ontwikkelingen daarin objectief en zorgvuldig bepaald en vastgelegd, bijvoorbeeld in een persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Bedrijven en organisaties worden gestimuleerd om meer mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. De gemeente moet daarin zelf het goede voorbeeld geven.
- Bedrijven en organisaties worden uitgedaagd om de verantwoordelijkheid te nemen voor re-integratietrajecten. Daarbij moet wel bewaakt worden dat de trajecten een aantoonbaar positief effect hebben op (de kansen van) plaatsing in een functie op de arbeidsmarkt.
- Trajecten voor (re-)integratie van werkzoekenden moeten gericht zijn op het realiseren van een structurele oplossing.
- Iedereen die bij een regulier bedrijf kan werken, moet zich daarvoor ook daadwerkelijk beschikbaar stellen.
- In het ambtenarenapparaat moet ruimte zijn voor gewetensbezwaren. Bijvoorbeeld voor trouwambtenaren die bezwaren hebben tegen het vastleggen van een huwelijk met partners van hetzelfde geslacht.

8. Leefbaarheid en veiligheid

8.1. Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte van mensen. De gemeente heeft hierbij een belangrijke taak, zowel door onveilige situaties te voorkomen als door handhavend op te treden tegen burgers en bedrijven die de veiligheid in gevaar brengen.

Veiligheidsbeleid vraagt om een samenhangend pakket aan maatregelen, variërend van het vandalismebestendig inrichten van de openbare ruimte tot het maken van afspraken over de inzet van politie en brandweer. Gemeenten leggen hun lokale prioriteiten op het vlak van openbare orde en veiligheid vast in een integraal veiligheidsplan.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijtijden e.d. van politie, brandweer en ambulances.

Burgers worden actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Burgers vormen ook de ogen en oren van de politie. Wij willen stimuleren dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. Zij stimuleert de regierol van de gemeente om veiligheidsproblemen met verschillende maatschappelijke partners op te pakken via de verschillende keurmerken. Overlast en crimineel gedrag gaan vaak samen met andere negatieve verschijnselen zoals diverse vormen van verslaving (drugs, alcohol, seks, gokken) en pestgedrag. Deze zaken bedreigen tevens onze gezondheid, met name die van onze jeugd. Zie ook paragraaf 5.3.

Concrete voorstellen

- Bij het opstellen van het integraal veiligheidsplan en de daaruit voortvloeiende prioriteiten voor inzet van politie en andere organisaties worden de resultaten van de leefbaarheidsmonitor meegenomen.
- Stimuleer het wijktoezicht door bewoners, zoals dat nu reeds in sommige wijken plaatsvindt in samenwerking met de politie.
- Actieve deelname van burgers stimuleren via Burgernet of SMS-Alert.
- In het kader van Halt-trajecten ouders nauw betrekken bij de aanpak van overlast-gevende jongeren, in het bijzonder geldt dit bij het misbruik van vuurwerk.
- Afspraken maken met het bedrijfsleven over de beveiliging van bedrijventerreinen in het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- De gemeenteraad moet een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst. Dus: tijdige inbreng voor de besluiten die voor de regionale brandweer worden genomen met het oog op goede en betaalbare brandweezorg. En blijvende aandacht voor de rol van vrijwilligers.
- De burgemeester stimuleert lage drempels voor het doen van aangifte (met name elektronische aangifte) en goede terugkoppeling door politie.
- Cameratoezicht alleen toepassen als andere maatregelen niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd.

8.2. Energie, klimaat en milieu

Wij geloven dat we de aarde hebben gekregen en dat we er zuinig op moeten zijn. Daar varen we allemaal wel bij, net als toekomstige generaties. Steeds meer burgers zijn zelf heel actief bezig met het werken aan een beter milieu. Mensen wekken duurzame energie op en scheiden hun huisvuil. Wij willen dat de gemeente deze initiatieven ondersteunt en stimuleert.

Het wordt steeds eenvoudiger om zelf energie op te wekken. Als steeds meer mensen zonne-energie gaan opwekken, neemt het gebruik van fossiele brandstof af. De gemeente stimuleert mensen om zelf zonnecellen te plaatsen.

De gemeente doet alles om zelf zo min mogelijk energie te gebruiken en zoveel mogelijk energie op te wekken. Denk aan duurzame straatverlichting, elektrische auto's, zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen etc.

Verder stimuleert de gemeente het gebruik van aardwarmte, zoals gerealiseerd en gepland door diverse tuinbouwbedrijven. Al deze ontwikkelingen moeten ertoe bijdragen dat de doelstelling om te komen tot een energieneutrale gemeente op termijn gerealiseerd wordt.

De openbare ruimte is van ons allemaal. Vanouds beheert de gemeente de ruimte, maar dat kan ook heel goed door bewoners gedaan worden. Als de bewoners het zelf doen, wordt de kwaliteit van het groen hoger en de wijk leuker. De wijk wordt beter onderhouden en het versterkt de sociale samenhang.

Iedere dag produceren we afval. In dat afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval zien als grondstof. We moeten naar een circulaire economie. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik en kan de afvalstoffenheffing naar beneden.

Concrete voorstellen

- We zetten in op een energietransitie: van fossiele brandstoffen naar duurzame energie, zoals zonne-energie, windenergie en aardwarmte.
- In de verkeers- en vervoersplannen wordt CO₂-emissiereductie integraal opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer.
- Wij stimuleren initiatieven van woningeigenaren, dorpen/buurtten en andere verenigingen/stichtingen ten aanzien van de aanschaf van energiebesparende producten. Hierbij valt te denken aan zonnepanelen, zonneboilers, warmtepompen, isolatie, windenergie of groene daken, bijvoorbeeld door duurzaamheidsleningen.
- Zwerfvuil en de hondenpoepvervuiling worden aangepakt door mensen daadwerkelijk te beboeten bij overtredingen.
- Meer (ondergrondse) containers plaatsen voor onder meer glas, kleding, kunststoffen, papier en waar mogelijk ook sap- en melkpakken en blik.
- Afval wordt bij de bron gescheiden. Dit leidt tot lagere lasten voor de burger en afval wordt gebruikt als grondstof.
- Inzamelen van oud papier door verenigingen stimuleren.
- Stimuleren van activiteiten zoals het repair-café.

9. Bestuur en bedrijfsvoering

9.1. Gemeentelijke samenwerking

Samenwerking of fusie van gemeenten moet 'van onderop' plaatsvinden. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeenteraden van de individuele gemeenten hiertoe besluiten. Zij vormen de onderste bestuurslaag en daarmee de verantwoordelijke.

Wij zijn niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat onze gemeente haar eigen beleid kan blijven formuleren.

Op dit punt moet ervoor gewaakt worden dat met de vorming van de Metropoolregio onze gemeente teveel haar zelfstandigheid verliest.

Ook in de samenwerking met de gemeente Zoetermeer, die op een aantal terreinen plaatsvindt en nog verder uitgebouwd wordt, moet onze gemeente wel zelf een eigen beleid kunnen blijven voeren. In ieder geval mag de kwaliteit van de dienstverlening in onze gemeente hierdoor niet in het gedrang komen.

9.2. Financieel beheer

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen.

De rijksoverheid draagt met een aantal zorg- en welzijnstaken weliswaar ook het budget over, maar heeft daarop een aanzienlijke korting toegepast. En door de ontwikkelingen op de woningmarkt staan ook de inkomsten uit de OZB onder druk. Dat geldt al evenzeer voor de opbrengsten uit grondverkoop.

Dit vraagt, gerelateerd aan decentralisaties van taken naar de gemeente, om expliciete aanpassing van het beleid aan de financiële mogelijkheden.

Wij willen meewerken aan de noodzakelijke bezuinigingen, maar stellen wel een paar grenzen:

- Die posten die rechtstreeks te maken hebben met het lenigen van de nood van individuele burgers moeten zoveel mogelijk buiten schot blijven.
- Als het gaat om kerntaken van de overheid, zoals veiligheid, is terughoudendheid bij het terugbrengen van het budget op zijn plaats.

Het spreekt voor ons vanzelf dat met name bespaard kan worden op projecten die voor de samenleving niet van direct belang zijn of waarvoor de overheid geen primaire verantwoordelijkheid heeft. Wat wij zoveel mogelijk willen beperken:

- Het uitvoeren van 'prestigeprojecten'.
- De subsidiëring van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd.
- Het inhuren van externe adviesbureaus, projectmanagers e.d.

Bij alle projecten moet kritisch bekeken worden of en hoe zij kunnen worden versoberd.

De gemeente als ambtelijke organisatie blijft werken aan een efficiënte organisatie.

Het opstellen van een begroting en meerjarenraming gebeurt eerlijk, realistisch en verstandig. Onder toezicht komen van de provincie willen wij zoveel mogelijk voorkomen. De gemeente zorgt voor voldoende (weerstands)vermogen om onverwachte uitgaven te kunnen opvangen. Toekomstige generaties worden niet opgezadeld met de gevolgen van slecht financieel beleid van hun voorgangers.

Concreet:

- Een structureel sluitende begroting.
- Bij belastingverhoging terughoudendheid betrachten; de OZB-tarieven mogen jaarlijks niet verder verhoogd worden dan conform de geldende prijsindex.
- Tarieven van rioolrecht, afvalstoffenheffing etc. zijn kostendekkend.
- Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor burgers die van een laag inkomen moeten rondkomen.
- Een goed gecontroleerd beheer van gemeentelijke beleggingen, zodat debacles a la lcesave worden voorkomen.